

ÖĞRETMENLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİ DÜZEYİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Çavuş ŞAHİN**

Serdar ARCAGÖK***

Öz

Bu araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde yapılmış olup, araştırmaya Çanakkale il merkezindeki 20 ilköğretim okulunda çeşitli branşlarda görev yapan 206 öğretmen katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 5'li likert tipi toplam 51 maddeden oluşan "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliği Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek altı boyuttan oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS paket programı kullanılmış olup araştırma verileri t testi, aritmetik ortalama, standart sapma, varyans analizi, scheffee testi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği, mesleki kıdem, branş ve öğrenim durumu değişkenine göre ise öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin alt boyutlarında anlamlı farklılıkların bulunduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, öğretmen, yeterlikler düzeyi.

* Bu çalışma 23-25 Mayıs 2013 tarihleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, csahin25240@yahoo.com

*** Arş. Gör. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, serdar_arcagok21@comu.edu.tr

EXAMINATION OF THE TEACHERS' LIFELONG LEARNING COMPETENCES LEVELS IN TERMS OF SOME VARIABLES

Abstract

The aim of this study is to specify the competences of the teachers related to lifelong learning from several variables. The study is descriptive and conducted by means of descriptive survey model. The sample from the population has been selected by random sampling. The population of the study involves 206 teachers (125 class teachers, 81 branch teachers) in 20 primary schools. The data of the study have been collected by means of "Lifelong Competence Scale". The scale consists of six dimensions. The scale is five-point Likert rating scale with 51 items. All of the statistical analysis when analyzing the data have been conducted by means SPSS. The data have been analyzed by arithmetic mean, standard deviation, t-test, analysis of variance (Anova) and Scheffe test. The study puts forward that the gender is not an effective variable in the sub dimensions of lifelong learning competence level of the teachers. According to the variable branch of lifelong learning competencies of teachers seniority, status and education, observed that significant differences in the level of the sub-dimensions of scale.

Keywords: Lifelong learning, teacher, competences level.

1. GİRİŞ

Çağın hızla değişen şartlarına uyum sağlamak toplumlar için yaşamsal önem taşımaktadır. Bilim ve teknolojiadaki hızlı değişimler toplumsal, kültürel ve ekonomik paradigmaları değiştirmekte bu değişimden bireylerin beklentileri de etkilenmektedir (Hürsen ve Uzunboylu, 2011). Bu gelişmeler, toplumları bilgi toplumuna dönüşmeye zorlamaktadır. Bilgi çağında, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişim ve gelişmeler, bireylerin sürekli öğrenmeye ihtiyaç duymalarına yol açmaktadır. Bireylerin internet ve diğer bilgi iletişim teknolojileri yoluyla artan bilgi hacmi ile başa çıkabilmesi için daha kısa sürede öğrenme becerilerine sahip olmaları zorunludur(Cornford, 2002; Budak, 2009). Bu nedenle bilgi toplumunda ihtiyaç duyulan, değişen teknolojiye hızla uyum sağlayabilen, kendini sürekli olarak

yenileyebilen, analitik ve sorgulama yeteneğine sahip bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir (Demiralay ve Karadeniz, 2008). Bu durum, bireylerin her yaşta ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri öğrenmelerine olanak sağlayan “Yaşam Boyu Öğrenme” kavramını doğurmuştur (Coşkun ve Demirel, 2012). Yaşam boyu öğrenme ilk defa UNESCO tarafından düzenlenen konferansta ifade edilmiştir. Hamburg’da yapılan bu konferansta, UNESCO Eğitim Enstitüsü tarafından yaşam boyu öğrenme kavramı tekrar ele alınmıştır. Daha sonra 1970 ve 1980’ li yıllarda yaşam boyu öğrenmeye ilişkin teorik ve pratik çalışmalar yapılmıştır (Ohidy, 2008; Akt., Günücü, Odabaşı ve Kuzu, 2012). 1990’lı yıllardan itibaren Avrupa Birliği, yaşam boyu öğrenmeyi eğitim ve öğretim alanında işbirliğinin temel ölçütü olarak benimsemiştir (Pepin, 2007). Yaşam boyu öğrenme Avrupa Birliği eğitim ve öğretim politikalarında önemli bir slogan olarak ağırlıklı olarak vurgulanmaktadır (Dehmel, 2006). Türkiye 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Strateji planına uygun olarak “Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesi” hazırlamıştır. Bu belge ile temel amaç bireylere bilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri farklı öğrenme ortamları oluşturmaktır (Cansever, 2009). Yaşam boyu öğrenme, bilgiyi, beceriyi ve yetenekleri geliştirmek amacıyla formal ve informal olarak sürdürülen öğrenme etkinliklerinin tümünü kapsamaktadır (Avrupa Komisyonu, 2002). Bir başka deyişle, yaşam boyu öğrenme hızlı şekilde değişen ekonomik, politik, kültürel ve teknolojik çevreye uyum sağlama amacıyla gerekli bilgilere çeşitli kaynaklardan ulaşma, bu bilgileri kullanma ve değerlendirme becerilerini kapsamaktadır (Ohsako ve Mauch, 2001; Odabaşı ve Polat, 2008). Yaşam boyu öğrenme, yeni öğrenme yollarını bilgi iletişim teknolojileri ile desteklenmesini olarak da tanımlanabilir (DPT, 2006). Yaşam boyu öğrenme toplumun her kesimindeki bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olarak her yerde gerçekleştirilebilecek eğitim etkinlikleridir. Bu etkinlikler bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın yanı sıra onları topluma kazandırma ve toplumun birer parçası haline getirme işlevi de görmektedir (Demirel ve Yağcı, 2012). Yaşam boyu öğrenme yeterliği, öğrenmeyi planlayabilme öğrendikleri bilgileri başka öğrenme alanlarına uygulayabilme, farklı öğrenme

stratejilerini farklı durumlara uyarlayabilme ve etkin öğrenme becerilerini kapsamaktadır (Knapper ve Cropley, 2000; Candy, 2003).

Yaşam boyu öğrenme yeterliği Avrupa Komisyonu tarafından 8 temel boyut altında ele alınmıştır. Bu boyutlar:

- 1. Anadilde İletişim Yeterlikleri:** Bireylerin hem sözlü hem de yazılı olarak duygu ve düşüncelerini ifade edebilme,
- 2. Yabancı Dil Yeterliği:** Bireylerin yabancı bir dili sözlü ve yazılı olarak kullanabilme, yabancı dille yazılmış bir metni okuyup anlayabilme,
- 3. Fen ve Teknoloji İle İlgili Temel Yeterlikler:** Bireylerin fen ve teknolojiadaki temel ilkeleri öğrenebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleyebilme,
- 4. Matematiksel Yeterlikler:** Bireylerin zihinsel ve yazılı olarak toplama, çıkarma, bölme ve çarpma işlemlerini yapabilme, günlük yaşamda karşılaşılan problemleri çözebilme,
- 5. Dijital Yeterlikler:** Bireylerin bilgisayar yoluyla bilginin kullanımını, depolanmasını ve üretimini sağlayabilme; internet üzerinden ilgili paydaşlarla iletişim ve işbirliğine yönelebilmeye,
- 6. Öğrenmeyi Öğrenmeye İlişkin Yeterlikler:** Bireylerin zaman ve bilgiyi etkin şekilde kullanarak kendi öğrenmelerini düzenleyebilme,
- 7. Sosyal Sorumluluğa İlişkin Yeterlikler:** Bireylerin sosyal yaşama daha etkin ve işlevsel şekilde katılabilmeye,
- 8. Kültürel Yeterlikler:** Bireylerin yazılı ve görsel medya, sanat dalları, edebiyat alanlarında duygularını ifade etme ve yaratıcı fikirler geliştirebilme yeterlikleri şeklinde tanımlanmıştır (Avrupa Komisyonu, 2005).

Alan yazın genel olarak incelendiğinde, yapılan çalışmaların bir bölümünün lisans, yüksek lisans ve kolej öğrencilerinin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin yaklaşımlarını ele aldığı (Gustafson, 1992; Code, 2001; Harwood, 2007; Coşkun ve Demirel, 2012; İzci ve

Koç, 2012) görülmektedir. Konu ile ilgili yapılan çalışmaların diğer bir bölümünün ise ağırlıklı olarak yaşam boyu öğrenmenin temel eğitim politikalarının merkezinde olmasının önemini vurguladığı (Cornford, 2002; Dehmel, 2006; Pepin, 2007; Cansever, 2009; Budak, 2009; Arcuria, 2011; Sağlam, Özdoğru ve Çıray, 2011; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2012; Epçaçan, 2013) görülmektedir. Bununla birlikte, alan yazında yaşam boyu öğrenmenin, bilgi okuryazarlığı (Demirel ve Karadeniz, 2008) ve eğitimcilerin eğitimi açısından önemini (Soran, Akkoyunlu ve Kavak, 2006) betimleyen çalışmalar da bulunmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme yeterlikleri geleneksel eğitim programları anlayışı ile çağdaş öğrenim fırsatlarını birleştirmekten çok bireyleri, öğrenmeye öğrenme fikrine güdülemek ve bireylerin bu fikirlerini desteklemeyi sağlamaktır (Avrupa Komisyonu, 2002). Yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin öğrencilere ilköğretimden başlanarak kazandırılması sağlanmalıdır. Bu bağlamda öğretmen niteliklerinin tartışılarak sorgulanması gerekir (Budak, 2009). Teknolojik ilerlemelere ve bilgiye ulaşımın genişlemesine paralel olarak bireyin beklentilerinin ve ihtiyaçlarının çeşitlenmesi yaşam boyu öğrenme programlarının üniversitelerin öğretim programlarında yer almasını zorunlu kılmaktadır (Jarvis, 2007). Yaşam boyu öğrenmenin toplumun günümüzdeki ve gelecekteki ihtiyaçlarını karşılamadaki temel rolü dikkate alındığında (Harwood, 2007) söz konusu yeterliklerin öğretmenlere kazandırılması büyük önem taşımaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin, yaşam boyu öğrenmeye ilişkin yeterliklerini çeşitli değişkenler açısından belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliği hangi düzeydedir?
2. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliği düzeyi

- Cinsiyet,
- Branş,
- Öğrenim durumu,
- Mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırma verilerinin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma betimsel nitelikte olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2009). Tarama araştırmaları bir grubun belli özelliklerini olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde belirlemeyi amaçlamaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Çanakkale il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz yolla seçilmiş 20 ilköğretim okulunda görev yapan toplam 206 öğretmen (125 sınıf öğretmeni, 81 branş öğretmeni) oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerinin toplanmasında Uzunboylu ve Hürsen(2011) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliği Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 51 maddeden oluşan beşli Likert tipi derecelendirme ölçeği olup “Tam”, “Çok”, “Orta”, “Az” ve “Hiç” seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçek içerisinde yer alan ifadeler “Tam” seçeneğinden “Hiç” seçeneğine doğru 5’ten 1’e sayısal değerler verilerek

puanlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi, iç tutarlık güvenilirliği ise Cronbach alfa katsayısı ile incelenmiştir. Faktör analizinin sonuçlarına göre 6 boyuttan oluşan ölçek alan yazın ve Avrupa Birliği'nin 8 anahtar yeterlik dikkate alınıp, "Öz Yönetim Yeterlikleri", "Öğrenmeyi Öğrenme Yeterlikleri", "İnsiyatif ve Girişimcilik Yeterlikleri", "Bilgiyi Elde Etme Yeterlikleri", "Dijital Yeterlikler" ve "Karar Verebilme Yeterlikleri" olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.95 olup, toplam varyansın %58.9' unu açıklamaktadır. Ölçekte yer alan 6 boyutun güvenilirliği ise; öz yönetim yeterlikleri faktörü için 0.97, öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri faktörü için 0.91, inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri faktörü için 0.89, dijital yeterlikler için 0.85 ve karar verme yeterlikleri faktörü için 0.75 olarak belirlenmiştir (Uzunboylu ve Hürsen, 2011). Araştırmanın uygulanması için gerekli izinler alınarak, araştırmanın veri toplama aracı belirlenen okullardaki görev yapan öğretmenlere önceden planlanmış gün ve saatlerde uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasında gerçekleştirilen tüm istatistiki analizler SPSS18.0 istatistik programında gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde elde edilen sonuçlar tablolar halinde gösterilmiştir. Verilerin analizinde .05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyini saptamak amacıyla "aritmetik ortalama" ve "standart sapma" değerleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin cinsiyete ve branş değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla "t-testi" kullanılmıştır. Öğrenim durumu ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ise "tek yönlü varyans analizi" kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmadan elde edilen bulgular, araştırmanın bağımsız değişkenlerine göre ele alınıp, tablolar şeklinde gösterilmiştir.

3.1. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilikleri Düzeyi

Tablo 1. de öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri düzeyi 6 alt boyutta incelenmiş olup, bu boyutlara ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyine İlişkin Analiz

Sonuçları

Boyut	\bar{X}	Ss
Öz Yönetim Yeterlikleri	4.00	.48
Öğrenmeyi Öğrenme Yeterlikleri	4.06	.50
İnisiyatif ve Girişimcilik Yeterlikleri	3.89	.64
Bilgiyi Elde Etme Yeterlikleri	4.06	.53
Dijital Yeterlikler	3.98	.75
Karar Verebilme Yeterlikleri	3.88	.64
Toplam	3.98	.56

Tablo 1. de görüldüğü gibi ölçeği bütünü ele alındığında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme genel yeterlik ($\bar{X}=3.98$) düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme genel yeterlikleri düzeyinin alt boyutlarını oluşturan öğrenmeyi öğrenme ve bilgiyi elde etme yeterlikleri($\bar{X}=4.06$), öz yönetim yeterlikleri ($\bar{X}=4.00$), dijital yeterlikler($\bar{X}=3.98$), inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri ($\bar{X}=3.89$) ve karar verebilme yeterlikleri ($\bar{X}=3.88$) düzeyinin de benzer şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini oluşturan alt boyutların birbirine yakın değerlere sahip olduğu söylenebilir.

3.2.Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Tablo 2. öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini oluşturan alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 2' de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	sd	t	p
Öz Yönetim	Kadın	121	3.99	.512	204	.113	.910
	Erkek	85	4.00	.440			
Öğrenmeyi Öğrenme	Kadın	121	4.06	.518	204	.221	.825
	Erkek	85	4.07	.488			
İnsiyatif ve Girişimcilik	Kadın	121	4.04	.542	204	.671	.503
	Erkek	85	4.09	.529			
Bilgiyi Elde Etme	Kadın	121	3.90	.618	204	-0.70	.944
	Erkek	85	3.89	.683			
Dijital	Kadın	121	3.99	.710	204	-.669	.505
	Erkek	85	3.95	.816			
Karar Verebilme	Kadın	121	3.91	.598	204	-.340	.734
	Erkek	85	3.85	.699			

Tablo 2' ye göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin alt boyutları cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Erkek öğretmenlerin öz yönetim yeterlik düzeyleri ($\bar{x}=4.00$) ile kadın öğretmenlerin öz yönetim yeterlik düzeylerinin ($\bar{x}=3.99$) birbirine yakın olduğu söylenebilir. Benzer şekilde erkek öğretmenlerin öğrenmeyi öğrenme yeterlik düzeyleri ($\bar{x}=4.07$) ile kadın öğretmenlerin öğrenmeyi öğrenme yeterlik düzeylerinin ($x=4.06$) birbirine yakın olduğu söylenebilir. Erkek öğretmenlerin inisiyatif ve girişimcilğe ilişkin yeterlikler düzeyinin ($\bar{x}=4.09$) kadın öğretmenlere ($\bar{x}=4.04$) oranla daha yüksek olmasına rağmen aralarındaki bu fark anlamlı değildir. Kadın öğretmenlerin bilgiyi elde etme yeterlikleri düzeyi ($\bar{x}=3.90$) ile erkek öğretmenlerin bilgiyi elde etme yeterlikleri düzeyinin ($x=3.89$) yakın düzeyde

olduğu söylenebilir. Kadın öğretmenlerin dijital yeterlikler düzeyinin ($\bar{x}=3.99$) erkek öğretmenlere ($\bar{x}=3.95$) göre daha yüksek olmasına rağmen aralarındaki bu fark anlamlı bulunmamıştır. Kadın öğretmenlerin karar verebilme yeterlikleri düzeyinin ($\bar{x}=3.91$) erkek öğretmenlere ($\bar{x}=3.85$) oranla daha yüksek olmasına rağmen aralarındaki bu fark anlamlı düzeyde görülmemiştir.

3. 3. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Branş Değişkenine Göre İncelenmesi

Tablo 3.'de branş değişkeni açısından öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini oluşturan alt boyutlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır. Uygulanan testler sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 3' te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Branş Değişkenine Göre İncelenmesi

Boyut	Branş	N	\bar{X}	Ss	sd	t	p
Öz Yönetim	Sınıf	125	4.01	.470	204	.428	.669
	Branş	81	3.98	.504			
Öğrenmeyi Öğrenme	Sınıf	125	4.07	.488	204	.080	.936
	Branş	81	4.06	.532			
İnisiyatif ve Girişimcilik	Sınıf	125	4.08	.526	204	-2.01	.646
	Branş	81	4.04	.555			
Bilgiyi Elde Etme	Sınıf	125	3.82	.627	204	-1.38	.046
	Branş	81	4.00	.658			
Dijital	Sınıf	125	3.92	.727	204	-1.389	.166
	Branş	81	4.07	.789			
Karar Verebilme	Sınıf	125	3.87	.587	204	-.389	.698
	Branş	81	3.90	.718			

p* < .05

Tablo 3. incelendiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin branş değişkenine göre bilgiyi elde etme boyutunda anlamlı düzeyde farklılaştığı, diğer alt boyutlar açısından ise anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

Branş öğretmenlerinin bilgiyi elde etme yeterlikleri düzeyi ($\bar{x}=4.00$) sınıf öğretmenlerine ($\bar{x}=3.82$) göre daha yüksek düzeyde ve aralarındaki bu fark branş öğretmenlerinin lehine anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Bu durumda branş öğretmenlerinin bilgiye ulaşabilme ve teknolojiyi etkili olarak kullanabilme yeterlikleri düzeyinin sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir. Öz yönetim alt boyutu açısından yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyi değerlendirildiğinde ise sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=4.01$) branş öğretmenlerine ($\bar{x}=3.98$) göre daha yüksek düzeyde öz yönetim yeterliklerine sahip olduğu düşünülebilir. Sınıf öğretmenlerinin inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri düzeyinin ($\bar{x}=4.08$) branş öğretmenlerine göre ($\bar{x}=4.04$) daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Bu çerçevede sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre, meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunlara yönelik daha yaratıcı fikirler geliştirdikleri, meslek yaşamlarında sahip oldukları bilgi gereksinimlerini belirledikleri hedeflere yönelik olarak daha iyi kullanabildikleri ileri sürülebilir. Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri düzeyi ($\bar{x}=4.07$) ile branş öğretmenlerinin öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri düzeylerinin ($\bar{x}=4.06$) birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Branş öğretmenlerinin dijital yeterlikler düzeyinin ($\bar{x}=4.07$) sınıf öğretmenlerine göre ($\bar{x}=3.92$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre bilgiyi saklamada bilgisayarı daha etkin kullandıkları, çevrim içi haber gruplarından daha fazla yararlandıkları şeklinde ilişkilendirilebilir. Branş öğretmenlerinin karar verebilme yeterlikleri düzeyinin ($\bar{x}=3.90$) sınıf öğretmenlerine göre ($\bar{x}=3.87$) daha yüksek olduğu fakat aralarındaki bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

3. 4. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini oluşturan alt boyutlarının öğrenim durumuna değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ilişkin Anova sonuçları Tablo 3’ te gösterilmektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre İncelenmesi

Boyut	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Ss	F	p	Fark
Öz Yönetim	(Ö) ÖnLisans	42	3.87	.466	2.451	.089	
	(L) Lisans	147	4.04	.469			
	(LÖ)Lisansüstü	17	3.90	.590			
Öğrenmeyi Öğrenme	(Ö) Ön Lisans	42	3.96	.471	1.129	.325	
	(L) Lisans	147	4.09	.509			
	(LÖ)Lisansüstü	17	4.07	.545			
İnisiyatif ve Girişimcilik	(Ö) ÖnLisans	42	4.02	.516	.193	.824	
	(L) Lisans	147	4.08	.551			
	(LÖ)Lisansüstü	17	4.05	.478			
Bilgiyi Elde Etme	(Ö) Ön Lisans	42	3.57	.665	7.148	.001*	L-Ö LÖ-Ö
	(L) Lisans	147	3.92	.631			
	(LÖ)Lisansüstü	17	4.02	.444			
Dijital	(Ö) Ön Lisans	42	3.57	.847	9.134	.000*	L-Ö LÖ-Ö
	(L) Lisans	147	4.06	.705			
	(LÖ)Lisansüstü	17	4.29	.551			
Karar Verebilme	(Ö) ÖnLisans	42	3.70	.703	2.238	.109	
	(L) Lisans	147	3.93	.624			
	(LÖ)Lisansüstü	17	3.97	.565			

p* < .05

Tablo 4’ teki Anova sonuçlarına göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin bilgiyi elde etme ve dijital yeterlikler alt boyutlarında öğrenim durumu değişkeni açısından anlamlı fark olduğu görülmektedir [$F_{(2-203)}=7.148$, $p<.05$] ve [$F_{(2-203)}=9.134$, $p<.05$]. Çıkan farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe’ testine göre, bilgiyi elde etme boyutunda çıkan anlamlı farklılığın lisans

mezunu öğretmenlerin lehine olmak üzere, lisans mezunu öğretmenlerle ($\bar{x}=3.92$) önlisans mezunu öğretmenler($\bar{x}=3.57$) arasında olduğu görülmektedir. Bilgiyi elde etme boyutunda çıkan -diğer bir anlamlı farklılığın ise lisansüstü mezunu öğretmenlerin lehine olmak üzere, lisansüstü mezunu öğretmenler ($\bar{x}=4.06$) ile önlisans mezunu öğretmenler ($\bar{x}=3.57$) arasında olduğu görülmektedir. Bilgiyi elde etme boyutunda lisansüstü mezunu öğretmenlerin yeterli düzeylerinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu dikkate alındığında öğretmenlerin öğrenim durumu arttıkça öğretmenlerin bilgiyi elde etme yeterlikleri düzeyinin yükseldiği ileri sürülebilir. Dijital yeterlikler alt boyutunda çıkan anlamlı farklılığın lisans mezunu öğretmenlerin lehine olmak üzere, lisans mezunu öğretmenlerle($\bar{x}=4.06$) önlisans mezunu öğretmenler ($\bar{x}=3.57$) arasında görülmektedir. Dijital yeterlikler boyutunda çıkan diğer bir anlamlı farklılığın ise lisansüstü mezunu öğretmenlerin lehine olmak üzere lisansüstü mezunu öğretmenlerle($\bar{x}=4.06$) önlisans mezunu öğretmenler($\bar{x}=3.57$) arasında olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenim durumu değişkeninin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin alt boyutlarından birini oluşturan dijital yeterlikler boyutunda etkili bir değişken olduğu söylenebilir. Öz yönetim [$F_{(2-203)}=7.148, p>0.05$], öğrenmeyi öğrenme [$F_{(2-203)}=9.134, p>0.05$], inisiyatif ve girişimcilik [$F_{(2-203)}=.193, p>0.05$], karar verebilme [$F_{(2-203)}=7.148, p>0.05$] alt boyutlarında ise öğretmenlerin yeterlik düzeyi aritmetik ortalamalar açısından farklılıklar göstermekle birlikte F testi bulgularına göre bu fark anlamlı bulunmamıştır.

3. 5.Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Kıdem Değişkenine Göre İncelenmesi

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini oluşturan alt boyutlarının mesleki kıdem değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığı ilişkin Anova sonuçları Tablo 5. te gösterilmektedir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre İncelenmesi

Boyut	Kıdem	N	\bar{X}	Ss	F	Fark
Öz Yönetim	(1) 1-10 yıl	52	4.02	.456	.370	.775
	(2) 11-20 yıl	58	4.02	.514		
	(3) 21-30 yıl	66	3.94	.496		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	4.02	.446		
Öğrenmeyi Öğrenme	(1) 1-10 yıl	52	4.02	.520	.539	.656
	(2) 11-20 yıl	58	4.12	.525		
	(3) 21-30 yıl	66	4.03	.506		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	4.1	.439		
İnisiyatif ve Girişimcilik	(1) 1-10 yıl	52	3.96	.570	.885	.450
	(2) 11-20 yıl	58	4.12	.537		
	(3) 21-30 yıl	66	4.08	.491		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	4.09	.572		
Bilgiyi Elde Etme	(1) 1-10 yıl	52	4.01	.481	3.454	.018*
	(2) 11-20 yıl	58	3.97	.654		
	(3) 21-30 yıl	66	3.88	.656		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	3.57	.759		
Dijital	(1) 1-10 yıl	52	4.23	.535	8.371	.000*
	(2) 11-20 yıl	58	4.06	.722		
	(3) 21-30 yıl	66	3.95	.738		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	3.43	.908		
Karar Verebilme	(1) 1-10 yıl	52	3.88	.586	1.484	.220
	(2) 11-20 yıl	58	3.98	.555		
	(3) 21-30 yıl	66	3.89	.702		
	(4) 31 yıl ve üzeri	30	3.68	.724		

p* < .05

Tablo 5'e göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin bilgiyi elde etme ve dijital yeterlikler alt boyutlarında mesleki kıdem değişkeni açısından anlamlı biçimde fark olduğu görülmektedir [$F_{(3-202)}=3.454$, $p<.05$] ve [$F_{(3-202)}=8.371$, $p<0.05$]. Öz yönetim [$F_{(3-202)}=.370$, $p>.05$] öğrenmeyi öğrenme [$F_{(3-202)}=.539$, $p>.05$], inisiyatif ve

girişimcilik [$F_{(3-202)}=.885, p>0.05$], karar verebilme [$F_{(3-202)}=3.454, p>.05$] alt boyutlarında ise aritmetik ortalamalar bakımından fark görülürken F testi bulgularına göre anlamlı bir fark yaratacak bir değer ortaya çıkmamıştır. Bilgiyi elde etme boyutunda çıkan anlamlı fark 1-10 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehine olmak üzere, 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle ($\bar{x}=4.01$) 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler ($\bar{x}=3.57$) arasında olduğu görülmektedir. Bilgiyi elde etme boyutunda ortaya çıkan diğer bir anlamlı farkın ise 11-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehine olmak üzere, 11-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle ($\bar{x}=3.97$) 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler ($\bar{x}=3.57$) arasında olduğu görülmektedir. Buna göre, 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, 1-10 yıl arasında ve 11-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak bilgiyi elde etme yeterliklerinin daha düşük düzeyde kaldığı düşünülebilir. Dijital yeterlikler boyutunda meydana gelen anlamlı farklılığın 1-10 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehine olmak üzere, 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle ($\bar{x}=4.23$) 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler ($\bar{x}=3.43$) arasında olduğu görülmektedir. Dijital yeterlikler boyutunda oluşan diğer bir anlamlı farklılığın ise 11-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehine olmak üzere, 11-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle ($\bar{x}=4.06$) 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler ($\bar{x}=3.43$) arasında olduğu görülmektedir. Bu durum 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme yeterlikleri düzeyinin daha yüksek olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini çeşitli değişkenlere dayalı olarak incelenmeye çalışılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma cinsiyetin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin alt boyutlarında etkili bir değişken olmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuç, İzci ve Koç

(2013)'un öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerini cinsiyet değişkeni açısından incelediği araştırma bulgularıyla örtüşürken Yağcı ve Demirel (2012)'in lisans öğrencileri ile yaptığı araştırma bulguları ile çelişmektedir. Araştırmada branşın öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri alt boyutlarından bilgiyi elde etme boyutunda, anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Branş öğretmenlerinin bilgiye ulaşma yollarını, bilgiye ulaşırken teknolojiyi etkin şekilde kullanabilme yeterliklerinin sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek düzeyde olduğu düşünülebilir. Bu çerçevede düşünüldüğünde, yaşam boyu öğrenme felsefesi tüm eğitim kademelerinde ele alınmalı bilgiye ve kişisel gelişime değer verme, öğrenme kaynaklarını etkili kullanma gibi eğitim yaşantılarının milli eğitimin temel politikaları arasında yer alması gerektiği (Coşkun, 2009) söylenebilir. Bununla birlikte, Türkiye'de eğitim kalitesini artırmak ve öğretmenlerin mesleki niteliğini yükseltmek için yaşam boyu öğrenme ile ilgili çalışmalara üniversitelerin desteğinin de sağlanması (Sağlam, Özudođru ve Çıray, 2011) büyük önem taşımaktadır. Bunun sağlanabilmesi, üniversitelerin bütünsel gelişimi, öğretim üyelerinin araştırma yapmakla birlikte eğiticilik yeterliklerinin geliştirilmesine bağlıdır. Bu noktadan hareketle öğretim üyelerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin geliştirilerek, bu yeterlikleri lisans öğrencilerine kazandırılması gerekir (Soran, Akkoyunlu ve Kavak, 2008). Araştırmada yaşam boyu öğrenmenin alt boyutları olan bilgiyi elde etme ve dijital yeterlikler boyutlarında öğrenim durumunun etkili bir değişken olduğu belirlenmiştir. Bu boyutlara göre, en düşük yeterlik düzeyine sahip öğretmenlerin ön lisans mezunu öğretmenler olduğu görülmektedir. Ön lisans mezunu öğretmenlerin, lisans ve lisansüstü mezunu öğretmenlere göre bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği temel becerileri kullanabilme, çevrim içi çeşitli internet araçlarından faydalanabilme yeterliklerinin düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Araştırmada mesleki kıdem değişkeninin bilgiyi elde etme ve dijital yeterlikler boyutlarında anlamlı biçimde farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu boyutlarda en düşük yeterlik düzeyine sahip olan öğretmenlerin 31 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler olduğu ortaya çıkmıştır. Yaşam

boyu öğrenme tüm yaşama yayılan bilgi edinme süreçlerini kapsamaktadır (Özcan, 2008). Başka bir deyişle yaşam boyu öğrenme bilgi toplumlarındaki bireylerin sahip olması gereken becerilerdir (Demiralay ve Karadeniz, 2008). Bu nedenle, ilköğretim başta olmak üzere yetiştirilecek öğretmenlerin eğitime özel önem verilmelidir. Öğretmenlerin öğrencilere yaşam boyu öğrenmede model olacak şekilde yetiştirilmesi gerekir (Budak, 2009). Yaşam boyu öğrenmenin, bireylerin kişisel gelişimine her dönemde önemli katkılar sağlayan (Chapman ve Aspin, 1997) beceriler olduğu dikkate alındığında, bu becerilerin ilköğretim döneminden başlanarak öğrencilere kazandırılması gerektiği anlaşılmaktadır (Budak, 2009; Sağlam, Özudođru ve Çıray, 2011).

Bu araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyi cinsiyet, branş, öğrenim durumu ve mesleki kıdem değişkenleri açısından incelenmiştir. Bu bağlamda daha sonra yapılacak araştırmalarda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin farklı değişkenlerden etkilenip etkilenmediğini ortaya koyacak şekilde derinlemesine incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemleri benimsenebilir. 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin bütün alt boyutlarında daha düşük çıktığı dikkate alındığında, 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlere yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini yükseltecek bazı seminerler verilebilir. Yaş gibi farklı değişkenlerin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini etkileyip etkilemediğini inceleyen araştırmalar yapılabilir. Benzer bir araştırma öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyini kapsayacak şekilde yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Arcuria, P. (2011). Assessing Postsecondary Students' Orientation toward Lifelong Learning. Master Thesis. Arizona State University, December 2011.
- Avrupa Komisyonu (2002). European Report On Quality Indicators of Lifelong Learning, Brüksel, June-2002. 15. 03. 2013 tarihinde <http://www.bologna-berlin2003.de/pdf/report.pdf> adresinden alınmıştır.
- Avrupa Komisyonu (2005). Proposal for a Recommendation of The European Parliament and of The Council on Key Competences for Lifelong Learning. 21.03.2013 tarihinde <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0548:FIN:EN:PDF> adresinden alınmıştır.
- Budak, Y. (2009). "Yaşam Boyu Öğrenme ve İlköğretim Programlarının Hedeflemesi Gereken İnsan Tipi." *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3): 693-708.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cansever, B. A. (2009). "Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türkiye'nin Bu Politikalara Uyum Sürecinin Değerlendirilmesi." *International Online Journal of Educational Sciences*, ,1(1): 22-232.
- Candy, P. C. (2003). "Lifelong Learning and Information Literacy". Report for U.S. National Commission on Libraries and Information Science and National Forum on Information Literacy.
- Chapman, J. D. & Asmin, D.N. (1997). "Life Learning: Concepts and Conceptions." *International Journal of Lifelong Education*, 19(1): 2-19.
- Code, L. (2001). Lifelong Learning In Master's Education. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Memorial University of Newfoundland, December, 2001.
- Cornford, I. R. (2002). "Learning to Learn Strategies as a Basis for Effective Lifelong Learning." *International Journal of Lifelong Education*, 21 (4): 357-368.

- Coşkun, Y. M. ve Demirel, M. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri." *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42: 108-120.
- Coşkun, D. Y. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Dehmel, A. (2006). "Making a European Area of Lifelong Learning a Reality? Some Critical Reflections On The European Union's Lifelong Learning Policies." *Comperative Education*, 42,(1): 49-62.
- Demiralay, R. ve Karadeniz, Ş. (2008). "İlköğretimde Yaşam Boyu Öğrenme İçin Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesi." *Cypriod of Journal Educational Sciencites* ,2 (6): 89-119.
- Demirel, M. ve Yağcı, E. (2012). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algıları." *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı:1: 100-111.
- DPT(2006). Bilgi Toplumu Stratejisi: Sosyal Dönüşüm ve Mevcut Durum Tespiti Nihai Rapor.02.04.2013tarihinde<http://www.bilgitoplumu.gov.tr/btstrateji/BTS%20-%20MDT%20-%20Sosyal%20Donusum%20-%20Nihai.pdf>adresinden alınmıştır.
- Epçaçan, C. (2013). "Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerinin Ders Kitaplarında Yer Alma Düzeyine Örnek Bir İnceleme." *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11): 353-379.
- Gustafson, E. H. (1992). The Effectiveness of Teaching Lifelong Learning Skills to Students in A Community College Technical Program. Phd Thesis. Graduate Faculty of the School of Education United States International University, San Diego, 1992.
- Günüş, İ., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2012). "Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler." *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2): 309-325.

- Harwood, A. (2007). Lifelong Learning: The Integration of Experiential Learning, Quality of Life Work in Communities, and Higher Education. Phd Thesis. The University of Montana, Spring 2007.
- İzci, E. ve Koç, S. (2012). "Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi." *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9): 101-114.
- Jarvis, P. (2007). Globalisation, lifelong learning and the learning Society: Sociological Perspectives. London: Routledge.
- Uzunboylu, H. & Hürsen, Ç. (2011). "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması." *Haccetepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41): 449-460.
- Knapper, C. & Cropley, A. J. (2000). Leap Into Lifelong Learning. 20.03.2013 tarihinde <http://www.adelaide.edu.au/learning/materia/leap/leapinto/Lifelong> adresinden alınmıştır.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 19. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Odabaş, H. ve Polat, C. (2008). "Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı." *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 27-30 Mart 2008.
- Ohsako, T. & Mauch, W. (2001). *Revisiting Lifelong Learning For The 21st Century*. Unesco Institute For Education. 10.03.2013 tarihinde <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/revisitingLLL.pdf> adresinden alınmıştır.
- Özcan, A. (2008). Avrupa Birliği'nin Yaşam Boyu Öğrenme Stratejileri : AB Resmi Belgelerindeki Yasam Boyu Öğrenme Yaklaşımının İncelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Pepin, L. (2007). "The History of EU Cooperation in the Field of Education and Training: How Lifelong learning Became a Strategic Objective." *European Journal of Education*, 42(1): 121-132.
- Sağlam, M. Özüdoğru, F. ve Çıray, F. (2011). "Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemi'ne Etkileri." *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık 2011, 8(1): 87-109.
- Soran, H.; Akkoyunlu, B. ve Kavak, Y. (2006). "Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri ve Eğitimcilerin Eğitimi Programı: Hacettepe Üniversitesi Örneği." *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30: 201-210.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

To keep up with the rapidly changing requirements of the age is vital for societies. The rapid changes in science and technology also alter the paradigms related to society, culture and economy and affect the expectation of the individual. The individuals must acquire learning skills in a shorter time to keep up with the increasing volume of information through internet and other information and communication technologies. Therefore, there is a need for to train the individuals that are needed in the information society, can quickly keep up with the changing technology, can adapt themselves to the changes, have analytical and questioning skills.

This requirement gave rise to the concept of "Lifelong Learning" allowing the individuals to learn the skills and knowledge that they need at any age. Lifelong learning was first expressed in a conference by Unesco. The concept of lifelong learning was discussed again and improved by an education institution of Unesco in Hamburg. The theoretical and practical studies on lifelong learning were conducted in 1970s and 80s. Since 1990s, the European Union has adopted lifelong learning as the basic criterion for the cooperation in education and teaching. Lifelong learning includes

all of the formal and informal learning activities with the aim of improving learning, knowledge, skill and capabilities. In other words, lifelong learning involves accessing the necessary information from various sources, utilizing the information, the skills of evaluation in order to adapt to the rapidly changing economic, political, cultural and technological environment.

Lifelong learning can be described as the support of new learning methods by information and communication technologies. Lifelong learning competence can be listed under eight basic headings: communication skills in mother tongue, communication skills in a foreign language, basic competences related to science and technology, mathematical competences, digital competences, the competences related to learning the learning, those related to interpersonal, intercultural, and social and citizenship, those related to cultural definitions. The competences of lifelong learning make it possible to motivate the idea of learning the learning, and to support this idea of the individuals rather than combining the understanding of traditional education programs and modern education opportunities. In this sense, it is vital for students starting from primary school to acquire the competences required for lifelong learning. In this context, the qualifications of the teacher should be discussed and questioned.

Research Questions

The aim of this study is to specify the competences of the teachers related to lifelong learning from several variables. In line with this basic aim, the following questions are aimed to be answered:

- What is the level of the lifelong learning competence of teachers?
- Do the answers of the teachers to the sub-dimensions of the lifelong learning competence scale show differences according to gender, major, education, professional seniority?

Methodology

The study is descriptive and conducted by means of descriptive survey model. This model is also called as screening model. The screening models are the research approaches aiming to describe a present or old case as it exists.

The population of the study is the teachers working in primary schools of the city center of Çanakkale during the academic year of 2011- 2012. The sample from the population has been selected by random sampling. The population of the study involves 206 teachers (125 class teachers, 81 branch teachers) in 20 primary schools. The data of the study have been collected by means of “Lifelong Competence Scale” developed by Uzunboylu and Hursen (2011). The scale is five-point Likert rating scale with 51 items, and includes the options of “Complete”, “High”, “Moderate”, “Low” and “Zero”. All of the statistical analysis when analyzing the data have been conducted by means of stastical program of SPSS 18.0. The results of research data have been shown as tables .05 level of significance has been accepted as the criterion in the analysis of the data. The data have been analyzed by arithmetic mean, standard deviation, t-test, analysis of variance (ANOVA) and Scheffe test.

Conclusions and Discussions

The study puts forward that the gender is not an effective variable in the sub dimensions of lifelong learning competence level of the teachers. However, the lifelong learning competences of female teachers have been found to be higher than the male teachers in the sub dimensions of digital competences and decision making. while the lifelong learning competences of the male teachers have been determined to be higher than the female ones in the sub dimensions of initiative and entrepreneurship competences. The study revealed that the branch teachers have a significant difference in the sub dimension of obtaining the information among the lifelong learning competences. It can be assumed that the competences of branch

teachers related to the ways to access information and the effective usage of technology when doing it are higher than class teachers. The study has found that education level is an effective variable in the sub dimensions of obtaining information and digital competences of lifelong learning competences. According to these sub dimensions, the teachers with the lowest competence level are determined to be the teachers that are associate degree graduates. The competences of using the basic skills required for information and communication technologies, and of utilizing from various online tools of those graduated from associate degree programs can be said to be lower than those with undergraduate and graduate degree. In the study, the variable of professional seniority has a significant difference in the dimensions of obtaining the information and digital competences. The teachers with the lowest competences in these dimensions are found to be those with 31 years or over seniority.

Lifelong learning can have an important contribution to the personal development of individuals. Qualitative research methods can be used in order to examine thoroughly whether the lifelong learning competence levels of the teachers are affected by different variables. Considering that the lifelong learning competence level of teachers with 31 years and over seniority are found to be low in all sub dimensions, various seminars can be given for these teachers to rise their level of lifelong learning competence.